

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Jacek Błaszczyk

Protokolant Jolanta Włostowska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 6 listopada 2023 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **K.M.**,

skazanego z art. 200a § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść,

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 22 września 2022 r., sygn. akt

II K 740/22,

**uchyla zaskarżony wyrok w części, w jakiej nie zawiera on
rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego określonego w art.
41 § 1a zd. 2 k.k., i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 22 września 2022 r., sygn. akt II K 740/22, uznał oskarżonego K.M. za winnego tego, że:

„1. w czasookresie od [...] do [...] za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej, podając się za użytkownika o nazwie [...], nawiązał kontakt z małoletnią poniżej 15 roku życia – J.Ś. w ten sposób, że za pośrednictwem komunikatora społecznościowego M. prowadził z w/w korespondencję zawierającą treści uzewnętrzniające chęć zobaczenia jej miejsc intymnych oraz propozycję spotkania się w zamian za pieniądze”,

tj. czynu z art. 200a § 2 k.k.

2. „w przedziale czasowym pomiędzy [...] a [...] za pośrednictwem systemu teleinformatycznego podając się za użytkownika o nicku [...] nawiązywał kontakt z małoletnią poniżej 15 roku życia L.Z. w ten sposób, że za pośrednictwem komunikatora społecznościowego M. prowadził z w/w korespondencję namawiając ją do pokazaniu jej części intymnych i chęci pokazania swoich, jak również proponował spotkanie w zamian za pieniądze”,

tj. czynu z art. 200a § 2 k.k.,

i przy przyjęciu, że oskarżony działał w warunkach opisanych w art. 91 § 1 k.k., na podstawie art. 200a § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt I wyroku). Ponadto Sąd: na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności na okres 3 lat próby (pkt II wyroku), na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby (pkt III wyroku) oraz na podstawie art. 72 § 1 pkt 6a k.k. zobowiązał oskarżonego do poddania się indywidualnej terapii z elementami seksuologii celem skorygowania wiedzy na temat społecznych norm funkcjonowania i zaspakajania potrzeb seksualnych w sposób niekrzywdzący innych osób (pkt IV wyroku). Sąd także, na podstawie art. 41 a § 1 i § 4 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi J.Ś. i L.Z. w jakikolwiek sposób oraz zbliżania się do nich na odległość mniejszą niż 100 metrów na okres 5 lat (pkt V wyroku).

Od powyższego wyroku strony nie wniosły apelacji.

Kasację od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym, w zakresie braku obligatoryjnego rozstrzygnięcia o zakazie zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich

lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, na niekorzyść oskarżonego K.M., zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 41 § 1a zdanie drugie k.k., polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec oskarżonego K.M. jako sprawcy, któremu przypisano odpowiedzialność karną za dwa występki z art. 200a § 2 k.k., środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, w sytuacji gdy z treści art. 41 § 1a zdanie drugie k.k. wynika, że w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego orzeczenie tego środka karnego na czas określony albo dożywotnio jest obligatoryjne”.

Podnosząc powyższy zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna w stopniu oczywistym, a zatem wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze należało uchylić w zaskarżonej części w trybie art. 535 § 5 k.p.k., a sprawę przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Zgodnie z art. 41 § 1a zd. 2 k.k. w brzmieniu wynikającym z ogłoszonego w dniu 30 maja 2022 r. tekstu jednolitego Kodeksu karnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138), sąd orzeka zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Użycie przez ustawodawcę sformułowania „orzeka” przesądza, że w przypadku zaktualizowania się przesłanek określonych w art. 41 § 1a zd. 2 k.k. zastosowanie przez sąd wskazanego środka karnego jest obligatoryjne. W konsekwencji brak tego obligatoryjnego rozstrzygnięcia w wyroku

sądu stanowi naruszenie prawa materialnego. O obrazie prawa materialnego można bowiem zasadnie twierdzić m.in. w sytuacji niezastosowania określonego przepisu, gdy jego zastosowanie było obowiązkowe (zob. np. wyroki SN: z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt IV KK 56/23; z dnia 11 kwietnia 2017 r., sygn. akt II KK 31/17).

W przedmiotowej sprawie K.M. został skazany na podstawie art. 200a § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. Nie ulega wątpliwości, że przedmiotem ochrony w przypadku typów czynów zabronionych opisanych w art. 200a k.k. jest wolność seksualna małoletniego (zob. np. K. Lipiński, w: J. Giezek (red.), Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, Warszawa 2021, teza 4 do art. 200a). Oznacza to, że w sprawie na Sądzie ciążył obowiązek orzeczenia zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze w zaskarżonym wyroku obowiązku tego nie dopełnił, bowiem nie rozstrzygnął w przedmiocie środka określonego w art. 41 § 1a zd. 2 k.k. W konsekwencji dopuścił się rażącego naruszenia prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia. Tym samym spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 523 § 1 k.p.k., uzasadniające uwzględnienie kasacji, również w sytuacji zaskarżenia braku w orzeczeniu określonego rozstrzygnięcia (zob. uchwała pełnego składu Izby Karnej Sądu Najwyższego z 28 października 2015 r., sygn. akt I KZP 21/14).

Ze względu na powyższe racje należało uchylić wyrok Sądu I instancji w części braku rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego określonego w art. 41 § 1a k.k. zd. 2, w tym zakresie sprawę przekazując Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

[MD]

[ms]